

Ἡ Ἑθωνή τῆς Ὁξυᾶς

Δημητσάνης 12

Νέα Λιθσία

TAX. ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ

ΕΤΟΣ 20

Νο 8

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΟΞΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ..

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1907 - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 66 - ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1981

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- Ἐκδρομή στὸν Αἰ Λιά
- Πρὸς τὴν νεολαία τοῦ χωριοῦ μας
- Τὸ καμπαναριὸ τοῦ Αἰ Νικόλα
- Νέα ἀπὸ τὴν Ὁξυᾶ
- Ἡ Μπάμπω μ' ἔχ' ἕναν ἄσπρο λύκο στὸ καζάν'
- Προστασία ἐκκλησιαστικῶν κειμηλιῶν
- Γιά τὸν χορευτικὸ ὄμιλο παιδιῶν
- Παλιὰ γιαιτροσόφια
- Ὁ Γάμος στὸ χωριὸ μας
- Ἡ ἀλήθεια ποὺ δυσαρεστεῖ
- Ἀετομιλίτσα - ἕνα χωριὸ ξεχασμένο
- Ἀξέχαστες πατρίδες
- Κοινωνικά νέα

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ Αἰ ΛΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Ὅπως εἶχαμε προγραμματίσει, Παρασκευὴ βράδυ ξεκινήσαμε ἀπὸ τὴν πολυθρόνη Ἀθήνα νὰ βρεθοῦμε λίγες μέρες στὴν ἡσυχὴ Ὁξυᾶ μας. Στὴν γενέτειρά μας ἢ τὴν γενέτειρα τῶν γονιῶν μας, πού πάντα μας ἔλκει. Τὸ ταξίδι ἦταν εὐχάριστο, γιατί εἶχαμε κάποια σχετικὴ δροσιά καὶ πέρα ἀπὸ αὐτὸ εὐχάριστες παρέες καὶ τραγούδια σ' ὅλη τὴν διαδρομὴ. Ἐξῆ παρὰ τέταρτο εἶχαμε φτάσει στὴν Κόνιτσα. Πήραμε τὸν καφέ μας στὸ καφενεῖο τοῦ χωριανοῦ μας Π. Βαδάση, κάναμε στὴν συνέχεια τίς ἀγορές μας καὶ συνεχίσαμε τὸ ταξίδι μας μὲ ἀγωνία πιά, πότε θὰ προβάλλει ἡ Ὁξυᾶ στὰ μάτια μας. Ἄσθε ἀφήσαμε μερικoὺς ἐκδρομείς στὴν Θεοτόκο, παράσαμε τὴν Πυροδύγανη καὶ νά, φτάνοντας στὸν Ἀη Χαράλαμπο, ξέφυγε ἀπὸ ὄλους μας ἕνα αὐθόρμητο χειροκρότημα. Κάτι πού πραγματικὰ πῆγαζε ἀπὸ τὰ σῶθικά μας. Σὲ λίγο φτάσαμε στὴν Βουρμπιανῆ ὁπου καὶ τὸ τέλος τῆς διαδρομῆς μὲ τὸ πούλμαν. Τὰ Γ.Χ. τῶν χωριανῶν μας, μᾶς περίμεναν ἤδη. Μέσα σὲ μερὴ ὥρα εἶχαμε φύγει ὄλοι. Οἱ Βουρμπιανίτες μείναν ἀναυδοὶ ἀπὸ τὴν τόσο γρήγορη καὶ πρόθυμη ἐξυπηρέτηση.

Ἔναι κάτι πού μπορούμε νὰ ποῦμε πὺς εἶναι προνόμιο

πρέπει πάντα νὰ ὑπάρχει γιὰ νὰ μπορούμε νὰ στοχεύουμε πὺς ψηλά. Ἀπὸ λοιπὸν φτάσαμε στὴν Ὁξυᾶ μας, χαρές, ἀγκαλιές, φιλιὰ καὶ δάκρυα, ἔλα ἀνάμικτα ἀπὸ τὴν συγκίνηση, ἀποτραβηχτήκαμε ὄλοι στὰ σπίτια μας ἢ στὰ σπίτια τῶν συγγενῶν μας γιὰ λίγη ξεκούραση ἀπὸ τὸ ὀλονύκτιο ταξίδι. Τὸ βραδάκι, στὴν γεροντικὴ γωνιά, δῶσαν καὶ πῆραν τὰ κεράσματα καὶ οἱ συζητήσεις.

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωὶ πρωὶ, ἄρχισε ἡ θεῖα λειτουργία. Ἡ ἐκκλησία μας πλημμύρισε ἀπὸ κόσμο. Μετὰ τὴν θεῖα λειτουργία ἀκολούθησε μνημόσυνο τοῦ Μεγάλου Ἐδεργέτη μας Ἰωάν. Κουκουμπάνη, τὸ ὅποιο ἔγινε μὲ τὴν φροντίδα τοῦ συλλόγου καὶ τὴν προσωπικὴ φροντίδα τῆς κ. Ἐλένης Ἀθανασοπούλου.

Στὴν συνέχεια μαζευτήκαμε ὄλοι στὸ ἥρωο, ὅπου ἔγινε δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν παρόντων τοῦ χωριοῦ μας. Μεγάλῃ ἢ συγκίνηση ὄλων μας καὶ πολλῶν τὰ μάτια δαυρώσανε. Ἀπὸ μέρος τοῦ συλλόγου κατετέθησαν ἀπὸ τὸν πρόεδρο λίγα λουλούδια, ἐλάχιστο δῆγμα τιμῆς σ' αὐτοὺς πού ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ μᾶς.

Ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα οἱ πὺς διαστικοὶ καὶ ἀνυπόμονοι ἄρχισαν νὰ ἀνεβαίνουν στὸν Ἀι - Λιά γιὰ τίς σχετικὲς προετοιμασίες. Σύλα γιὰ τίς φωτιές, φοδροκας γιὰ τίς σοῦδες καὶ πρόχειρες γούδες πού θὰ φιλοξενούσαν τὰ φροῦτα καὶ τὰ ἀναφυκτικά.

Καὶ νά, πουρνὸ πουρνὸ, ἄρχισαν ὄλοι νὰ κουβαλᾶνε τίς σοῦδες καὶ ὅ,τι ἄλο ἦταν γιὰ τὸν Ἀι - Λιά. Ὅσοι δὲν διέθεταν αὐτοκίνητο ἀνεβήκαμε στὸ φορτηγὸ καὶ ἀπολαύσαμε τὴν προικνὴ δροσιά. Γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ φωνές, παιχιδία καὶ καπνοὺς, πού ἀνεβᾶιναν ψηλά, θαρρεῖς νὰ εὐχαριστήσουν τὸ Θεὸ πού μᾶς ἀξίωσε καὶ φέτος νὰ βρεθοῦμε ἐκεῖ ψηλά. Λειτουργηθήκαμε στὸ γραφικώτατο ἐκκληράκι καὶ σὲ λίγο ἀκούστηκε τὸ κλαρίνο μέσα στὸ πράσινο τοῦ βουνοῦ καὶ τίς ρεματιές.

Ἦταν τὸ συγκρότημα τοῦ Μιχ. Πανουσαίου, πού κάθε χρόνο τέτοια μέρα, χρόνια τώρα, μᾶς συναντᾶ ἐκεῖ, ψηλά, στὶς δουνοκορφές τοῦ Γράμιου.

Ἀπὸ τὰ λίγα χωριά, μπορούμε νὰ ποῦμε, πού διατηροῦν τὸ πανηγύρι στὸν τόπο πού ὑπάρχει καὶ τὸ ξεοκλήσι. Ἡ μέρα κύλησε τόσο γρήγορα μὲ χορὸ, φαί καὶ νερό κρουστάλλινο ἀπὸ τὴν πηγὴ, πού χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε, βρεθήκαμε νὰ κατήφορίζουμε γιὰ τὸ χωριὸ, γιὰ νὰ συνεχίσουμε

το γλέντι στην πλατεία του χωριού, ως τις 1 τα μεσάνυχτα. Αυτό δεν ήταν γλέντι, δεν ήταν απλώς κέφι, αλλά πραγματικός σεισμός. Σεισμός 10 Ρίχτερ, όπως τον διατύπωσε μία νέα του χωριού μας. Τά νειάτα γλέντησαν με την φυχή τους και κοντά σ' αυτούς κι οι άλλοι.

Νομίζω πώς άφησε σέ όλους μας τις πιο όμορφες εντυπώσεις. Εντυπώσεις που θα πρέπει ο καθένας μας να τις μολογά στον άλλο χωριανό ή πατριώτη μας, ώστε του χρόνου να προγραμματίσουμε όχι ένα αλλά δύο και τρία πούλιαν αν είναι δυνατό.

"Ό,τι ώραίο όμως περνά γρήγορα. Το πρωί άρχισε η αντίστροφη μέτρηση. Η επιστροφή μας. Θάρρεις και σιμάναμε συναγεραμό, δλοι οι χωριανοί, διέβησαν τά Ι.Χ. αυτοκίνητά τους και μεταφερθήκαμε μονομιά: στην Βούρμπιανη. Πήραμε τον πρωινό μας καφέ στην Θεοτόκο και στην συνέχεια αναχώρηση για την Αθήνα, με μία μικρή στάση στην Κόνιστα, με την επίσκεψη που είχαμε προγραμματίσει στο Μουσείο Βρέλλη (κέρυνα ομοιώματα) έξω από τά Γιάννενα, όπου και άφησε άριστες εντυπώσεις σέ όλους μας και με μία στάση για φαγητό.

Από την πλευρά μας, σάν Δ.Σ. εκφράζουμε την ευχαρίστησή μας σέ όλους όσους συμμετείχαν στην διοργάνωση αυτή 4ήμερη έκδρομή, με την εύχη να γίνεται κάθε χρόνο, αλλά με μεγαλύτερη συμμετοχή και πιο έγκαιρο προγραμματισμό από μέρους των εκδρομίων. Ένα ευγε στον πρόεδρο της κοινότητας και της ύποεπιτροπής του συλλόγου, για τον σέ πολύ καλή κατάσταση δρόμο και πολλά ευχαριστώ στους Γιάννη Τσίμα, Κώστα Αθανασόπουλο, Απόστολο Βενέτη, Θάνο Βαδάση, Βασ. Ζούκη, Σωτ. Μωργιανό, Βασ. Αντωνιάδη, Μαργ. Ζούκη, και Βασ. Παπαχρήστο για την ευγενική προσφορά τους να μεταφέρουν όλους τους χωριανούς από Βούρμπιανη — Όξυά — Βούρμπιανη.

Όξυά Ήρθον - Ιούλιος 1981

ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Φέτος στο πανηγύρι ή κοσμοσυρροή ήταν άσυνηθιστη. Η Όξυά έσφυζε από κόσμο και ιδιαίτερα νέους. Η μαγνητική δελόνη άρχισε πιο έντονα να προσανατολίζει τά νέα παιδιά προς τή γενέτειρά μας. Η έλκτική δύναμη της Όξυάς αύξάνεται συνεχώς και έλκει στο πεδίο της τά νιάτα, τά ελαστάρια και τήν έλπίδα του αύριο.

Λίαν ευχάριστο και ενθαρρυντικό παρών. Μπράβο παιδιά! Η Όξυά σας χαιρείται και σας ευχαριστεί, που την τιμάτε με τήν παρουσία σας. Θέλει και νοσταλγεί τή ζωντανά

Τό Δ.Σ. του Συλλόγου νυχθημερόν έχει στη σκέψη του τήν Όξυά. Θα προσπαθήσει, με τή βοήθεια της Έπιτροπής, να κάνει όσα έργα είναι άπαραίτητα για τον εξωραϊσμό του χωριού μας και τήν πιο άνετη διαβίωση σ' αυτό. Τα έργα είναι πολλά και θ' απαιτηθεί χρόνος, κόπος, χρημα και ύπομονη.

Κ όλα αυτά τά έργα γίνονται και θα γίνουν για όλους και ιδιαίτερα για σας τους νέους, που οι απαιτήσεις σας για τό χωριό είναι αυξημένες, γιατί ζήσατε σέ μία εποχή που ο άνθρωπος ζητεί να εκπληρώνονται στο άκέραιο τά δικαιώματά του.

Έδώ όμως κάτι πρέπει να ποούμε. Από τά δικαιώματά μας άπορεύουν και ύποχρεώσεις. Πρέπει να γίνουμε όλοι πιο ενεργά μέλη του Συλλόγου και του χωριού μας, όταν βρισκόμαστε σ' αυτό. Όχι μόνο να απολαμβάνουμε και να περιμένουμε, αλλά και να προσφέρουμε ο καθένας μας από κάτι. Μία γνώμη μας, μία σκέψη μας, μία ιδέα μας ίσως εύρνευε τό φάσμα της σκέψης και των μεγαλύτερων μας άκόμη. Λίγη έθελοντική προσφορά εργασίας άπ' όλους κι άπ' τον καθένα μας θα βοηθήσει και θα παραδειγματίσει. Ένας καλός λόγος, λίγη καθαριότητα, τό ποτίσιμα ενός

«Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΞΥΑΣ» περιμένει από όλους τήν συνδρομή σας και τις συνεργασίες σας. Βοηθήστε όλοι στην εκπλήρωση της άποστολής της και κυρίως στην διατήρησή της.

δέντρου είναι δείγματα αγάπης προς τό χωριό μας. Λίγο να προσφέρει ο καθένας μας θα γίνει τό πολύ, τό ώραίο. Κι άς μίν ξεχνάμε αυτά που γίνονται και θα γίνουν στο χωριό μας άνήκουν πολύ περισσότερο σ' εσάς και λίγο σ' αυτούς που φεύγουν, αφού προσέφεραν ό,τι μπόρεσαν.

Μίν είστε, λοιπόν, άπλοι παρατηρητές και έπισκέπτες, αλλά γίνετε όλοι σας δραστήρια, ζωντανά μέλη. Η ζωντανία σας άς φανεί και στο στίβο της προσφοράς. Η Όξυά περιμένει ποιά από σας, για να γίνει καλύτερη, πιο εκπολιτισμένη, πιο διοργάνωση, πιο άρεστή σ' εσάς, σ' όλους μας.

Τά μέλη του Δ.Σ. και του Συλλόγου και άκόμη κάθε σεδάσιμος ήλικιωμένος είναι πρόθυμοι άσφαλώς να σας ακούσουν, να σας συμπαρασταθούν.

Έμπρός λοιπόν! Η Όξυά περιμένει κάτι άπ' όλους σας!

Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

(Αφήγηση: Πολυξένης Λάξου)

Παλιά τό χωριό μας δεν είχε καμπάνα, ούτε καμπαναριό. Είχαμε μόνο τό σήμαντρο, κρεμασμένο στο χαγιάτι του Άγι - Νικόλα, αυτό που είναι τώρα στην Άγια Παρασκευή.

Αργότερα δύο άδέρφια, παιδιά της Κώστας Βαδάση (γιαγιάς του Κώστα Βαδάση) από τό σόι των Άνδρονιάδηδων (Σπανίους) δρέθηκαν στη Ρουμανία. Αυτοί από εκεί έστειλαν τήν καμπάνα που έχουμε και ή οποία ζυγίζει 60 άκάδες. Στην αρχή τήν κρέμασαν πρόχειρα εκεί που ήταν ο σήμαντρος.

Μετά ήρθε ο Νάσιος Μπαντάσης (Βαδάσης), πατέρας του Κώστα Βαδάση, που ήταν καλός πελεκάνος. Τότε άποφάσισαν οι χωριανοί να κάνουν τό καμπαναριό του χωριού μας. Ο Νάσιος Μπαντάσης πελεκόυσε τήν πέτρα και ο Μήτσο - Τοίμας, ο Νικόλας Ζάρρος, ο Λάμπρο - Τοίμας (παππούς του Γιάννη Τοίμα) και ο Άπόστολος Ζούκης (παππούς του Γιάννη Ζούκη) έχτισαν τό καμπαναριό. Μετά τοποθέτησαν τήν καμπάνα στη θέση της, εκεί που είναι σήμερα.

Από τότε ή καμπάνα μας καλούσε, καλεί και θα καλεί όλους τους χωριανούς μας με τή μεταλλική φωνή της σέ όσα περιστασιακά ή σέ μας ή σέ στυμιάς του πρόσθετος θλι-

—Στις 18-7-81 άφίχθη στή Βούρμπιανη πούλιαν με έκδρομείς συγχωριανούς μας από τήν 'Αθήνα. Ή μεταφορά τους στό χωριό έγινε με ταξί και με Ι.Χ. συγχωριανών μας, τούς οποίους συγχαίρουμε και εύχαριστούμε.

—Στις 19-7-81, ημέρα Κυριακή, τελέσθηκε στόν 'Αγιο Νικόλαο Θ. Λειτουργία και κατόπιν μνημόσυνο, με δαπάνες τού Συλλόγου, υπέρ αναπαύσεως τής ψυχής τού μεγάλου εύεργέτη τού χωριού μας Ι. Κουκουκιάνη. Έν συναχεία εφέλη τρισάγιο στό ήρωο των πεσόντων τού χωριού μας, άκολούθησε κατάθεση λουλουδιών και ετηρήθη, ενός λεπτού σιγή. Αιωνία τους ή μνήμη.

—Τό πανηγύρι τού 'Αι - Λιά φέτος σημείωσε μεγάλη έπιτυχία Πολύς ό κόσμος, μεγάλη ή χαρά και πολύ τό κέφι. Ή παρουσία τής νεολαίας ζωηρή και αισθητή. Αισθητή όμως και ή άπουσία άρκετών. Εύχόμαστε τού χρόνου νά μίν άπουσάξει κανείς.

—Ή μεταφορά μας πρós τόν 'Αι - Λιά και πρós τή Βούρμπιανη έγινε με τή δούθεια των Ι.Χ. και με τό φρονιμό τού Βασίλη Δ. Ζούκη. Συγχαίρουμε και εύχαριστούμε όλους για τήν εύγενική τους προσφορά.

—Στά πανηγύρι φέτος παρίστη και ό κ. Γεωργιάδης Χαράλαμπος έκ Γοργοποτάμιου, δάσκαλος πολλών νέων τού χωριού μας. Εύχόμαστε και τού χρόνου νά είναι κοντά μας.

—Τήν Κυριακή 2-8-81 τελέσθηκε Θεί Λειτουργία στό γραφικό εξοκλήσι τού χωριού μας τής 'Αγίας Παρασκευής.

—Παρ' όλη τήν ξηρασία πού επεκράτησε τά νέα λευκάδια και οι άκακίες ζούν και προκόβουν, στους δρόμους τού χωριού, χάρις στις αξιέπαινες προσπάθειες όρισμένων φιλότιμων ατόμων, πού φροντίζουν τό πότισμα. Έκφράζουμε στά πρόσωπα αυτά συγχαρητήρια και εύχαριστίες.

—'Αποπερατώθηκε ή όροφή (ταβάνωμα) τής 'Αγίας Τριάδας 'Οξυάς με τήν έθελοντική προσφορά εργασίας των κ.κ. Κων) νου Τσίμα και 'Απόσ', 'Αθανασόπουλου 'Αξιζούν πολλά συγχαρητήρια και εύχαριστίες πρós τό διορητή τής ξυλείας και τούς άρχιτεχνίτες.

—Παρατώθηκε ή τοποθέτηση ενός γραφικού λυομένου σπιτιού από τήν οικογένεια Δ. Ζούκη στόν Πέρα Μαχαλά. Εύχόμαστε καλορίζικο.

—'Αρχισε ή άνοικοδόμηση και νέου σπιτιού στό χωριό μας. Είναι τού Γιάννη 'Ανδρονιάδη, πού κτίζει δίπλα στού άδελφού του Νίκου. Εύχόμαστε καλοστερωμένο.

—Κι άλλο ένα σπίτι άρχισε νά θεμελιώνεται στόν Κάτω Μαχαλά, κάτω από τ' άλώνια τά Παπαγιαννίτικα. 'Ανήκει στήν οικογένεια τής Βασιλικής Παπαζήση. Εύχόμαστε καλοστερωμένο.

—'Ο κ. 'Ανδρέας Παπαχρήστος ανέλαθε νά προσφέρει στό χωριό τό κιγκλίδωμα (κάγκελα) για τήν περίφραξη τής πλατείας. Τόν συγχαίρουμε και τόν εύχαριστούμε για τήν προσφορά.

—Χορηγήθηκε πίστωση από τήν Νομαρχία για τόν εμπλουτισμό με τό νερό τού 'Αι - Λιά τής ύδρευσης τού χωριού μας. Ήδη οι εργασίες άρχισαν από τόν άνάδοχο εργολάβο.

—Και τό πρόβλημα ύδρευσης τής Θεοτόκου προχωρεί πρós τή λύση του. 'Ο ίδιος εργολήπτης άρχισε τήν κατασκευή τού δικτύου, μετά από έγκριση σχετικής πιστώσεως από τή Νομαρχία 'Ηρακλείου. Εύχόμαστε εύροστο αποτέλεσμα.

—Κάθε μέρα, τό καλοκαίρι, και ιδιαίτερα τό άπογευματινό ή «Γερωνική Γωνιά» γέμιζε από κίνηση. Ή πρέφα, τό τάβλι, ή θηλωτή και οι συζητήσεις έθιναν κι έπαιρναν. Και τό στέκι των γυναικ ω δέν ύστεροσε.

Ή πιό όμορφη όμως εικόνα ήταν ή τής πλατείας, γεμάτη με τά μικρά παιδιά πού έπαιζαν, έτρεχαν και φώναζαν χρολόμια. 'Όραίες στιγμές για όλους, μικρούς και μεγάλους.

—Πρós τήν 'Αγία Παρασκευή, σέ περίδλεπτη ρανόλη, τοποθετήθηκε ένα γραφικό εικονοματάκι από τόν Πρόεδρο τού χωριού Πολύκαρπο Κυπαρίσση και δύο μεταλλικά πηγανάκια από τόν κ. Στυλιανό Γαλάνη. Έκφράζουμε εύχαριστίες και συγχαρητήρια.

—Με έθελοντική προσφορά εργασίας από κατοίκους τού χωριού και ιδιαίτερα νέους έγινε ή έκχωμάτωση τής αίθουσας τού κοινοτικό παραπλεύρως τής «Γερωνικής Γωνιάς». Σύντομα θά γίνει και ή τοιμεντόστρωση και άργότερα οι λοιπές εργασίες, για νά άποδει ένας χρήσιμος χώρος. 'Αξιζούν συγχαρητήρια στους έθελοντές.

—'Ο συγχωριανός μας κ. Πανταλής Κυπαρίσσης, μεγάλος λάτρης τού χωριού μας και συνεργάτης τής «Φωνής» έπεδλήθη σέ έγχείρηση έπιτυχώς και ήδη όρίζεται στό στάδιο τής άνάρρωσης. Τού εύχόμαστε καλή και γρήγορη άνάρρωση.

—Στις άρχές Αυγούστου ό Πρόεδρος τού χωριού Πολύκαρπος Κυπαρίσσης έκαμε καθαρισμό τού ύδραγωγείου τού χωριού. Ήταν μιά όραία και άπαραίτητη πράξη.

—Συχνά τό καλοκαίρι παρατηρήθηκε έλλειψη νερού σ' όλο τό χωριό. Λιτία τού κακού ήταν και είναι π' άτα ότι τό νερό ύδρευσης χρησιμοποιείται άλόγιστα για άρδευση. Διατυπώθηκαν παράπονα, έγιναν ζωηρές συζητήσεις και ελήφθησαν μερικά μέτρα για τή θεραπεία τού κακού. Πιστεύουμε ότι τό θέμα πρέπει νά μελετηθεί σοβαρά και νά ληθεί ριζικά και άποταλεσματικά από τό Κοινοτικό Συμβούλιο, γιατί άλλως θά χρονίζει και θά συνεχίσει νά προκαλεί άναστάτωση στό χωριό.

—Τό καλοκαίρι συστήθηκε στό χωριό μιά πολυμελής έπιτροπή πού, με καθολική άναγνώριση τής ενέργειας, προέβη στήν καταγραφή και φωτογράφιση των έκκλησιαστικών κειμηλίων τού χωριού μας. Έγινε μιά καλή άρχή ενός έργου με μεγάλη σημασία και χρησιμότητα για τήν άμυνα κατά τής Ιεροκαπηλείας. 'Όλοι μας άς δοηθήσουμε στήν έπιτυχία τής προσπάθειας. Είναι χρέος μας!

—'Ο Σύλλογός μας άπόκτησε ένα γραφείο 51,90 τετραγωνικά ω μέτρων. Ή αγορά έγινε τίς 30-6-81 στό Χαλάνδρι (Χαίμαντά 22, 1ος όροφος, Νο 4). Στόλιχε 950.000 δρχ. και είναι μισθωμένο άντί 6.200 δρχ. μηνιαίως. Εύχόμαστε καλορίζικο και συγχαίρουμε τούς πρωτεργάτες για τήν έπιτυχημένη αγορά.

—Μετά τή γενομένη αγορά τού γραφείου, πληροφοροθήμε ότι θά διατεθούν πλέον άρκετά χρήματα για έργα στό χωριό μας. Χρειάζεται λοιπόν όμόνοια, σύμπνοια και καλός προγραμματισμός για νά αλλάξει όψη ή μικρή μας 'Οξυά.
«'Ενας 'Οξυάτης»

Η ΜΠΑΜΠΩ Μ' ΕΧ' ΕΝΑΝ ΑΣΠΡΟ ΛΥΚΟ ΣΤΟ ΚΑΖΑΝ'

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Τό περιστατικό, πού αναφέρω, έγινε τό 1923 με «πρωταγωνιστή» τό μπάκρμπα μου τόν Κώστα Πορφύρη, ή «Κώτοκο», όπως τόν έλεγαν. Ήταν καλός κυνηγός, κάθονταν μόλιμα στή Βούρμπιανη, αλλά, ταχτικά έρχονταν στό χωριό μας νά ίδει τούς γονείς του. Ήταν όμως και «χρυσόχρησ». Στά νιάτα του δέν άφηνε κατοίκι για κατοίκι και καζάνι για καζάνι.

Εκείνη των ημερών ήταν το χωριό μας και αρχικά κρινόμαί με τα σκυλιά του πήγε για κυνήγι στο «Ρόγγια».

Απόλλυσε τα σκυλιά του και αυτός πήγε στο καρτέρι. Δεν πέρασε πολλή ώρα και τα σκυλιά άρχισαν να γαυγίζουν τρία άσπρα γουρουνάκια. Σε λίγο τα γουρουνάκια δρόθησαν στο στόχο και ο μπάρμπας μου δεν δυσκολεύτηκε να τα σκοτώσει γιατί ήταν ήμερα, ήταν ντε τσιώ τικα και τα είχαν οι νταντσιώτες οι τσομπανάρειοι.

Φυσικά αυτός κατάλαβε ότι ήταν ήμερα, αλλά εκεί κοντά ήταν η Βασιλένα και η Αντωνάνα Βενέτη (Μητρονάσιου) και η Κώτσενα Κυπαρίσση, πράγμα που τον ανάγκασε να βρει σε «συμφωνία» με τις γυναίκες, να μοιράσουν το «κυνήγι» όλοι μαζί και ο καθένας να το μεταφέρει στο σπίτι του χωρίς να τον ιδεί κανένας, πράγμα που έγινε πραγματικά με επιτυχία.

Η Κώτσενα του Κυπαρίσση έκρυψε το γουρούνι στο καζάνι, το οποίο το είδε ο συχωρεμένος ο Φάνης, ρώτησε τη μπάρμπα του τι είναι αυτό και εκείνη του είπε ότι είναι άσπρος λύκος. Ο Φάνης, με την παιδική αφέλεια που διακρίνει όλα τα παιδιά, είπε ότι η μπάρμπα του έχει έναν άσπρο λύκο στο καζάνι, πράγμα που δεν άργησε να το μάθει στο χωριό.

Εν τω μεταξύ, οι νταντσιώτες, που είχαν χάσει τα γουρουνάκια τους, άρχισαν να φάχνουν και να ριστούν γιατί κατάλαβαν ότι τα γουρουνάκια τους κάποιος τα πήρε ή τα σκότωσε από τα γύρω χωριά. Για τον «άσπρο λύκο στο καζάνι», που το είχε μάθει στο χωριό, ήταν μία πολύτιμη πληροφορία για να ανακαλυφτεί ο δράστης και οι κλεπταποδόχοι και φυσικά η υπόθεση πήρε δικαστικό δρόμο.

Τουλάχιστον στο χωριό μας, για κάμποσα χρόνια, μιλούσαν και γελοούσαν για τον «άσπρο λύκο».

Επειδή τότε και εγώ ήμουν μικρός και δεν ήταν δυνατό να θυμωθώ όλες αυτές τις λεπτομέρειες, συμβολεύτηκα τη συμπατριωτισσά μας Παρασκευή Βενέτη, η οποία με δούθησε για να ολοκληρώσω αυτήν την περιγραφή, την οποία και ευχαριστώ.

Πορφύρης Θανάσης

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ

(Ένημερωτικό)

Είναι γνωστό ότι οι εκκλησιαστικοί θησαυροί της χώρας που δεν είναι μικρής αξίας κινδυνεύουν από τις κλοπές που τα τελευταία χρόνια έχουν πάρει έκταση αληθινής μάστιγας. Για τούτο καταστρώθηκε σχέδιο συνδυασμένης ενέργειας Εκκλησίας και Πολιτείας, με σκοπό τη συστηματική καταλογογράφηση και φωτογράφηση των εκκλησιαστικών κειμηλίων. Για να γίνει σαφής η σημασία και η χρησιμότητα του μέτρου αυτού στην άμυνα κατά της ιεροκαπηλείας πρέπει να αναφερθεί ότι πολλές φορές ανακαλύπτονται στο εξωτερικό κλοπιμαία που δεν έχουμε τη δυνατότητα να αποδείξουμε την πραγματική τους ταυτότητα και ελληνική προέλευσή τους.

Σ'ένα πάντως συνοπτικό σχέδιο προγράμματος για τμήτρα προστασίας των πολύτιμων αυτόνάντικειμένων που συντάχθηκε μαζί με το Διευθυντή Βυζαντινών Αρχαιοτήτων κ. Μιχαηλίδη, η Αποστολική Δακονία πρότεινε για την ασφάλεια των κειμηλίων τρία μέτρα:

α) Γ : ά : έ : ξ : ω : κ : λ : ή : σ : ι : α : Όποιαδήποτε κινητά αντικείμενά τους, μικρής ή μεγάλης αξίας, να συγκεντρώνονται σε φυλασσόμενους χώρους. Τα τοιχογραφημένα εξοικλήσια να διασφαλισθούν με τα κατάλληλα μέτρα.

β) Γ : ά : έ : ν : ο : ρ : ι : α : κ : ο : υ : ς : ν : α : ο : υ : ς : Όλα τα ιδιαίτερης αξίας κινητά κειμήλια, επ' όσον δεν παρέχονται οι απαιτούμενες έγγραφοι, να μετακινηθούν κατόπιν συνεννόησης με τους τοπικούς παράγοντες.

γ) Γ : ά : τ : ά : μ : η : τ : ρ : ο : π : ο : λ : ι : τ : ι : κ : ά : μ : ο : υ :

νομιμάζονται «εκκλησιαστικά σκευοφυλάκια» θα πρέπει να επεκταθεί σε όλες τις μητροπόλεις, με την οικονομική ένταξη του Κράτους.

Όλα αυτά όμως για να πραγματοποιηθούν χρειάζονται άνθρωποι με ενθουσιασμό και προπάντων κρατική μέριμνα. Για να μη διαδίδουμε κάθε φορά στις ειδήσεις των εφημερίδων για την παράνομη μετανάστευση των ελληνικών θησαυρών.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΟΜΙΛΟ

Από καιρό τώρα το Δ. Σ. έχει εκφράσει την επιθυμία να ιδρύσει χορευτικό όμιλο παιδιών ηλικίας 6 έως 15 χρόνων. Μία πρώτη προσπάθεια που κάναμε πριν το καλοκαίρι, δεν απέφερε αποτελέσματα. Όσοι λοιπόν θέλετε να μας βοηθήσετε στην προσπάθεια αυτή, δεν έχετε παρά να μας τηλεφωνήσετε ή να έλθετε σε επαφή με έναν από τα μέλη του Δ. Σ. Παροτρύνετε τα παιδιά μας να συμμετάσχουν στην θύορφη αυτή προσπάθεια, που αποβλέπει στο να διατηρήσουμε τους παραδοσιακούς χορούς του τόπου μας.

«Παλιά γιαντροσόφια»

Ο ΖΩΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΤΑΣ

Από αιώνες τώρα όλες οι μητέρες τρέφουν τα παιδιά τους με κοτόσουπα, με την πεποίθηση ότι ο ζωμός της κότας έχει μία σχεδόν θείκη δύναμη να θεραπεύει κάθε ασθένεια, από την εξάρθρωση των γονάτων, μέχρι και ιδίως των παθήσεων του στήθους και του αναπνευστικού συστήματος. Οι Έβραιοι ονομάζουν το «γιατροσόφι» αυτό Έβραϊκή πενικιλίνη, γιατί οι γονείς τους θεωρούν ότι το «κοτοσιμέ» από το ζωμό της κότας άσκει την αυτή ενέργεια με τα καλύτερα αντιβιοτικά. Τώρα, το λαϊκό αυτό «γιατροσόφι» πήρε, όπως πολλά άλλα, την επιστημονική του καθιέρωση. Ο ζωμός της κότας φαίνεται ότι πράγματι έχει ισχυρικές ιδιότητες. Πρόσφατες μελέτες επί των μολύνσεων του άνω αναπνευστικού συστήματος που έγιναν αποκαλύπτουν, ότι ο ζωμός της κότας που είναι υγιεινός, έχει πράγματι, επιστημονικώς αποδεδειγμένες, ισχυρικές ιδιότητες. Ο ζωμός της κότας σαν θεραπευτικό μέσον έχει μεγάλη ιστορία. Ο Μωυσής Μαθμονίδης, περίφημος ραββίνος, ιατρός και φιλόσοφος, που έζησε πριν από 800 χρόνια στην Ισπανία και στην Αίγυπτο, τον συκοπούσε για την ανακούφιση του άσματος, της καχεξίας και σαν τονωτικό γι' αυτούς άναρρώνοντες. Σε εκείνους που ζητούσαν την συμβουλή του για ζητήματα υγείας, έδινε μία μόνο συνταγή. Κοτόσουπα. Όταν ο Μαθμονίδης πέθανε το 1204 ήταν ηλικίας 70 χρόνων, μία ηλικία άρκετά προχωρημένη για την εποχή εκείνη.

Πρόσφατα πειράματα που έγιναν σε ιατρικά κέντρα έχουν καταδείξει ότι η κοτόσουπα αυξάνει σημαντικά την ταχύτητα κίνησης της βλέννας της μύτης, που είναι η πρώτη άμ υνική γραμμή εις τον πόλεμον κατά των παθογόνων αίτιων.

Η ζεστή σούπα από κότα, προσθέτει, φαίνεται ότι έχει μία ουσία η οποία αυξάνει την ταχύτητα της βλέννας της ρινός, ίσως κάποιος άρωματικό συστατικό το οποίο επενεργεί εις τον ρινικόν βλενογόνον μέσω του όπισθίου φάρυγγος ή δι' ενός μηχανισμού, ο όποιος έχει σχέση με την γέννηση. Τα στοιχεία που προέκυψαν από τα πειράματα, προσδίδουν επιστημονικό κύρος εις την λαϊκή αυτήν αντίληψη ότι η κοτόσουπα, η οποία ονομάζεται επίσημα «γιαγιαμυκίνη» δηλ. αντιβιοτικό της γιαγιάς βοηθά στην θεραπεία των μολύνσεων του άνω αναπνευστικού συστήματος.

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Στο σπίτι του γαμπρού το Σάββατο άρχίζουν οι προετοιμασίες του γάμου. Οι άνδρες θα φτιάξουν τ'άφ'τά, θα λιανίσουν τ'ό κρέας οι γυναίκες, θα καθαρίσουν τ'ό λάχανο, τ'ό

...επιχειρήσει, κουτάλια, για να τραπέζι. Ο καθενας θα βάλει ένα σημάδι στο δικό του για να τα ξεχωρίζει μετά τον γάμο.

Έπειτα ο καλεσμένος πίνει κρασί με την κόρη δείχνοντας έτσι ότι δέχεται την πρόσκληση για το γάμο.

Τό Σάββατο γίνεται και το κάλεσμα του χωριού στον γάμο.

Όλα θα πρέπει να είναι έτοιμα για το πρωί της Κυριακής. Ο μάγειρας του γάμου θα έβαζε μόνον την τέχνη για τον νόστιμο καθρωμά και τ' άλλα φαγιά.

Δυό παιδιά με την κόρη γεμάτη κρασί, στολισμένη με βασιλικό και λουλούδια ξεκινούν. Σε κάθε σπίτι ή ίδια φράση:

«Είστε καλεσμέν' στο γάμο του..... ή της..... για την Κυριακή».

Τό πρωί της Κυριακής θα στολίσουν τη νύφη. Τό πρώτο ροζοχο θα τό ρίξει ένα μικρό παιδί που να έχει μάννα και πατέρα. Μετά θα τή θάλουν σε μιά θέση μέσα στο δωμάτιο για να περιμένει τις ευχές. Τά μάτια χαμηλωμένα, ταπεινά, τά χέρια μπροστά, θα κρατάει ένα μαντίλι. Μέχρι την ώρα του γάμου μένει όρθια. Πίσω της στέκει μιά κοπέλα που θα μαζεύει τά κεράσματα.

Ο πρώτος που θα τή χαιρετήσει είναι ο πατέρας της, μετά ή μάννα και οι υπόλοιποι συγγενείς.

Τά τραγούδια, σ' αυτή την περίπτωση, συγκινητικά, παραπονεμένα, δείχνουν την αγωνία της νύφης, τη λύπη των γονιών της που θα χωριστούν από τό σπλάγνο τους.

«Κόρη μου τί στολίστηκες και στέκεις στολισμένη

Όστε μακριά παντρεύεσαι ούτε απ' τή χώρα θγαίνεις

Κόρη μ' για ποιός σέ στόλισε και στέκεις στολισμένη;

Πατέρας μου μέ στόλισε και είμαι στολισμένη.

Κόρη μ' για ποιός σέ στόλισε και μένεις στολισμένη;

Η μάννα μου μέ στόλισε και μένω στολισμένη».

Ένα άλλο πάλι τραγούδι:

«Μήλο μου κόκκινο και ρόδινο

και τί μαραίνεσαι γιατί παντρεύεσαι.

Δέν μαραίνομαι γιατί παντρεύομαι

μαραίνομαι γιατί χωρίζω

απ' τούς καλούς μου τούς γονείς και τά καλά μου αδέρφια».

Όταν όμως ή νύφη έφευγε από χωριό και πήγαινε σ' άλλο ξένο, τό τραγούδι ήταν διαφορετικό. Η νύφη έδω με παράπονο λέει προς τή μάννα της:

«Τό κρήμα νάχεις μάννα μου.

Πολύ μακριά πού μ' έβωσες.

Έννιά ποτάμια πέρασα

κι άλλα έννιά έχω άπέραστα».

Στό σπίτι του γαμπρού έτοιμάζουν τά φαγιά, σουβλίζουν τ' άρνιά.

Μερικά άτομα ξεκινούν να πάν να πάρουν τον νουνό από τό σπίτι. Μπροστά τά βιολιά, με τραγούδια έκει ο νουνός θα τούς κεράσει. Θα τούς θάλει μεζέδες και κρασί. Τό ίδιο θα γίνει και στο σπίτι του «μπράτμου».

Στό σπίτι του γαμπρού μερικοί έτοιμάζουν τό Μπαργιάκι. Σημερινή σημαία με σταυρό. Στα τρία σημεία δάζουν από ένα μήλο. Δένουν μιά φούντα βασιλικό και τούρτες (μικρά κίτρινα λουλούδια) κι έδω αρχίζει τό τραγούδι.

«Εύχόμαστε πατέρα, μάννα, μπαργιάκι να άρματώσω. Την ευχή μας ν' έχεις για μας να ζήσης να προκόψης. Έπειτα ακολουθεί τό κέρασμα από τον πατέρα και τούς άλλους συγγενείς.

Ακολουθως όλοι μαζί θα κινηθούν για την θρόση, μαζί με τά βιολιά, να πάρουν νερό να λούσουν τον γαμπρό.

«Βρυσούλα χρυσογάγκελη

για βγάλε βρυσικό νερό

να λούσουν νύφη και γαμπρό».

Κάπου πουλί είπε μιά μέρα σ' ένα κοκοί:

—Ξέρεις τί λέει ο κόσμος για σένα; ότι δάζεις τά αυγά σου μέσα σε ξένες φωλιές και πώς άλλοι σου μαγαλώνουν τά μικρά σου. Είναι αλήθεια;

—Δέν ντρέπεσαι, άπαντά, θυμημένος ο κοκοί. Σε τέτοια ζήλεια, πούσαι, επιτρέπεται να πιστεύεις τέτοιες άνοησίες;

—Ο κόσμος όμως, πιστεύει και κάτι άλλο, συνεχίζει τό άλλο πουλί. Ότι έχεις την ικανότητα να μαντεύεις πόσο μέρες ζωής μένουν ακόμα στον καθένα.

Αυτό είναι αλήθεια;

—Λιά άπορώ, άπαντάει τώρα ικανοποιημένος ο κοκοί, γιατί άφοβάλλεις... Δέν τρώαθες ακόμα, πώς ή κοινή γνώμη λέει πάντα την αλήθεια;

Αυτός είναι δέδοια ένας μύθος. Από κάινους όμως, πούχουν κάτι σημαντικό να πούν και για την δική μας την σημερινή ζωή. Γιατί τί συμβαίνει συνήθως με μας: Όταν μας έπαινούν, δεχόμαστε πολύ ευχάριστα τούς έπαινούν χωρίς να μας άπασχολήσει, αν ότι μας λένε είναι κι ή αλήθεια, αν άνταποκρίνεται δηλ. στην πραγματικότητα. Και φυσικά μας γίνονται πολύ άγαπητοί όσοι λένε μονάχα καλά λόγια για μας.

Πόσο όμως, αλλάζουν οι διαθέσεις μας άπέναντί του, όταν τόχει να μας υποδείξουν κάποιο ελάττωμά μας. Τότε γινόμαστε άλλοι άνθρωποι. Αντιβρούμε άσχημα. Και χωρίς να εξετάσουμε, αν αυτό που μας λένε είναι σωστό, από την πρώτη στιγμή που τό άκοήμε, δέν τό παραδεχόμαστε. Και μόνο αυτό; Είμαστε ικανοί σε τέτοιες περιπτώσεις, να έπιστρατεύσουμε κι όλη μας την επιχειρηματολογία, για ν' άποδείξουμε, πώς τάχα δέν έχουν δίκιο.

Φίλοι μου, συμβαίνει και με μας τότε, τούτο τό άντιφασικό, όπως λέει κι ο μεγάλος έπιστήμονας και φιλόσοφος ο Παυκάλ.

Δέ θέλουμε οι άλλοι ούτε να μας εξηπατούν ούτε να ζητάνε να τούς εκτιμήσουμε περισσότερο απ' ότι τούς αξίζει. Άφοι αυτό δέν είναι αλήθεια, όταν όμως πρόκειται για τον έαυτό μας, αλλάζουμε ταχτική.

Έ, τί λέτε, δέν τό βλέπετε κι έσείς, ότι μιά τέτοια αντιμετώπιση είναι μιά όλοφάνερη αντίφαση; Όποιος αγαπά την αλήθεια, όχι μονάχα με λόγια, αλλά πάνω στην πράξη, σκέπτεται διαφορετικά. Από κάθε τι που άκούει για τον έαυτό του είτε αυτό είναι έπαινος είτε μιά υπόδειξη, ή πρώτη του φροντίδα είναι να ιδεί, αν άνταποκρίνεται και στην αλήθεια. Και τότε τό άγκαλιάζει μ' όλη του την καρδιά. Κι όμείν αληθινός έπαινος τον φιλοτιμεί και τον ένισχύει για να αυξήσει ότι καλό έχει μέσα του ακόμα πιο πολύ. Άλλά και την υπόδειξη, τον έλεγχο, όσο κι αν είναι μιά αλήθεια που προς στιγμή τον δυσχερατεί, τον δέχεται προσεχτικά. Κι αυτό τον βοηθάει για να ιδεί τον έαυτό του πιο άντικειμενικά και για ν' άγωνιστεί να διορθώσει τά αδύνατα σημεία του. Να γίνει μ' άλλα λόγια πιο σωστός άνθρωπος. Πιο αληθινός.

ΑΕΤΟΜΗΑΙΤΣΑ — ΕΝΑ ΧΩΡΙΟ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ

Κάνοντας τίς διακοπές μου στην γενέτειρα, μου δόθηκε ή ευκαιρία να γνωρίσω ένα χωριό που δέν είχα ποτέ πατήσει. Ένα από τά πιο άρεινά χωριά της έπαρχίας μας, μιά και είναι και τό τελευταίο προς τά όόρεια του νομού Ίωαννίνων. Ύψόμετρο του χωριού 1450 μ. Για να φτάσεις από την διακλάδωση της Έργαντίας όδου χρειάζεται διαδρομή μιας ώρας άνάμεσα από πεθκα, έλατα και όξυς.

Βλαχοχώρι του Γράμμου, κατοικείται μόνο τούς θερινούς μήνες από νομάδες κτηνοτρόφων, πρόβατα κυρίως μιά και γίδια και αγελάδες. Σύνολον κεφαλών 17.000. Τό χωριό είναι χτισμένο στα όόνορα των νομών Ίωαννίνων Καστοριάς και Άλβανίας, άποτελεί δέ τον μόνο έπιζήσαντα κουτσόβλαγικο οικισμό στις παρυφές του Γράμμου. Οι κάτοικοι δέν